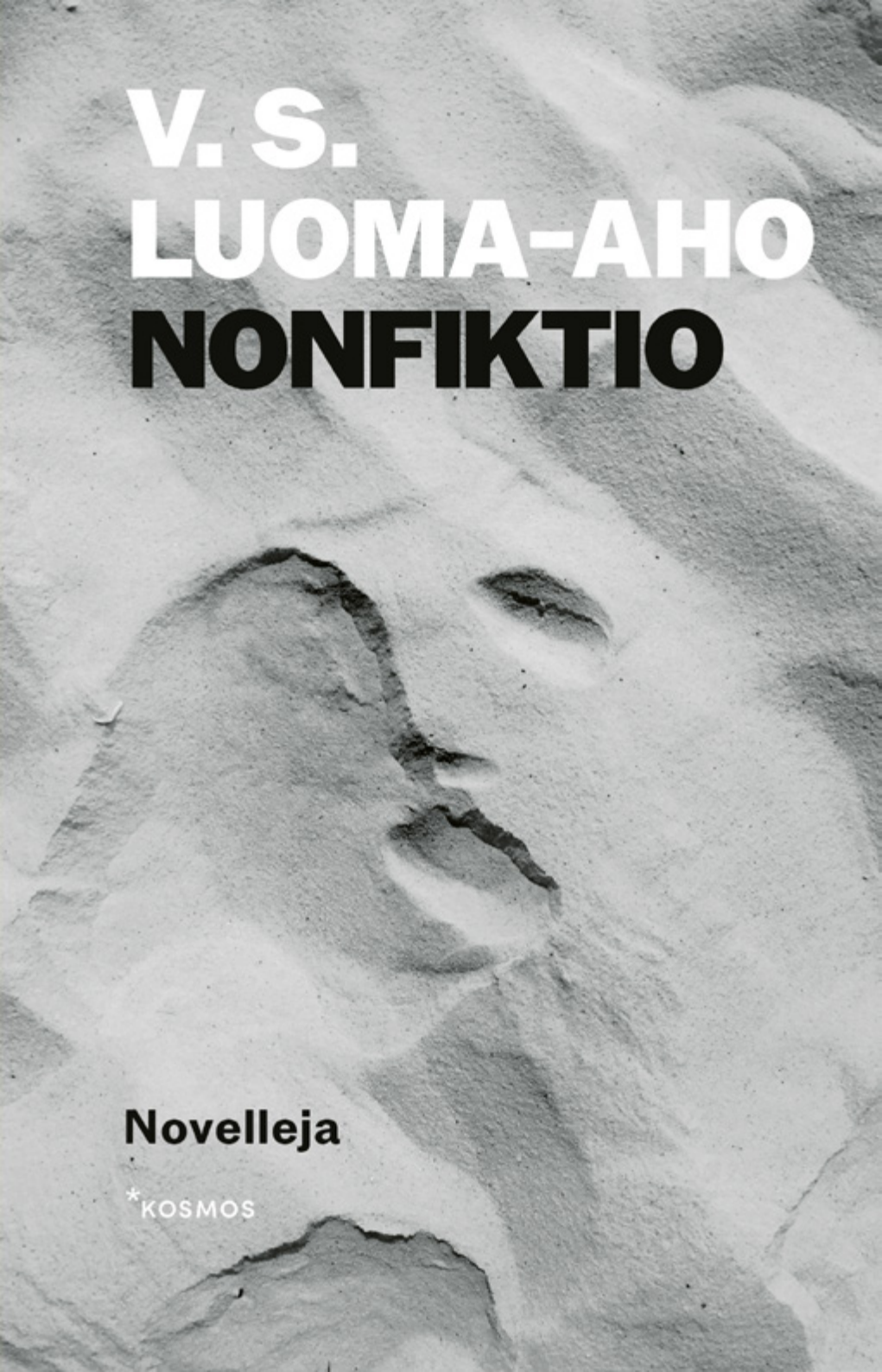

V. S. LUOMA-AHO

NONFIKTIO

Novelleja

*KOSMOS

V. S. LUOMA-AHO

NONFIKTIO

Novelleja

*KOSMOS

MIX
Paperi | Tukee vastuullista metsänhoitoa
FSC® C021394
FSC
www.fsc.org

Ensimmäinen painos

© V. S. Luoma-aho ja Kosmos 2026

Graafinen suunnittelu: Samuli Saarinen

Kosmos on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-352-440-8

Painettu EU:ssa.

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kosmoskirjat.fi

SUKUPOLVET

Ensimmäiseksi ihmiset näkevät, ettei miehellä ole hampaita.

Väärin.

Aivan ensimmäiseksi ihmiset näkevät nuhjuiset ja roikkuvat vaatteet, laahustavan askelluksen. Ihmiset näkevät hahmon, eivät miestä. Poikkeavuus huomataan käytännössä välittömästi. Hahmontunnistus on nopeaa ja armotonta, koska sen täytyy olla. Mitään muuta ei huomata tai ajatella, sillä tarvetta ei ole. Mies laahustaa terassin lävitse. Ihmisten huomio jakautuu hänen ohitseen valtamerenä. Hän liikkuu merenpohjaa pitkin yksin kuin datakaapeli, paljaan silmän ulottumattomissa.

Pöydissä ihmiset ovat läsnä toisilleen. Ruoka-annosten etäisyyksien yli yhteisymmärrys jatkuu ja jokin tila muodostuu, mutta mies on heille kuin uni tai virhe näkökentässä, punainen silmukka valkoisen verkon kaavassa. Kerjäläisten kohtaamisesta selviytymiseen ei ole olemassa vedenpitävää neuvoa. Ei mitään niin sanottua inhimillistä ratkaisua. Käytännössä mies on energiaa, joka on hajonnut muualle.

Käytännössä mies on tuulen puhetta.

Jos joku antaa miehelle rahaa, ele saa muut ravintolan asiakkaat surulliseksi. Heille jää vain päänpuistamisen toimi, sisäinen almunantajan toruminen; voipunut hymähdys teon toivottomuudesta. On hyödytöntä pelastaa pikkulintu petolinnun kynsistä, hyödytöntä viedä hämähäkki asunnosta ulos pakkaseen. Ei kannata kantaa etanaa kuumalta asfaltilta lehtien

siimekseen. Jo huomenna se makaa kannon juurella kylmänä pisteenä.

Palaamme alkuun, miehen hampaattomuuteen jota ei sinänsä näe, kelaamme nauhan ja nyt mies on nopea, kuten aina alkuun palatessaan, silmänräpäyksessä. Huumorivideon silmittömällä vauhdilla hänen etenemisensä kumoutuu, mies kelataan takaisin hahmoksi kaukaisuudessa, hänet rutistetaan pisteeksi. Katsomme uudestaan. Nyt näkyvät luhistuneet kasvot, mutta ei tyhjiä koloja hampaiden kelmeässä rivistössä. Ei näy suun ammottavaa kuilua. Ei näy, koska mies ei avaa suutaan muuten kuin pyytääkseen kolikkoa – pyytääkseen kolikkoa kuin eläisi Rooman valtakunnan aikaan. Enää puuttuvat sauva ja spitaali. Sandaalit ja tooga. Aivan kuin mies ei tietäisi ettei kellään ole käteistä rahaa, että käytännössä suurimmallakaan kolikolla ei ole enää mainittavaa ostovoimaa. Ehkä juuri siinä piilee ydin, ehkä mies nimenomaan tietää ja kolikko on vain ele, vaihdon symboli, mantra jota hokea samalla kun raahautuu näkymättömän kaupungin lävitse silmät liskojen unia nähden, mieli täynnä perhosajatuksia. Kolikko, olisiko antaa joku kolikko?

Antakaa minulle maailman suurin kolikko.

Aurinko paistaa miehen silmiin keltuaisen sameudella. Sana lakkaa tarkoittamasta mitään, äänteet työntyvät hampaattomasta suusta kuin tuuli jumalan sieraimista. Kolikot, kolikko, korville käsittämättöminä ja monotonisina koloina. Kukaan ei reagoi, eikä sana merkitse mitään miehellekään, ei enää, ehkei koskaan merkinnyt. Ei rutiköyhälle miehelle, jolle raha on tavoittamattomissa oleva ajatus, vaihdon väline vaihtokaupassa, jossa hän ei ole osallisena. Kaiken vaihdon ulkopuolelle on mies rakentanut majansa. Hän pyytää rahaa,

jota kukaan ei hänelle anna, sillä kukaan ei halua katsoa pääkalloa. Mies kävelee. Hän jatkaa matkaansa. Kalliit annokset saapuvat hänen selkänsä takana pöytiin.

Niiden ravintoarvo on mitätön.

Ne ovat ilmaakin kevyempiä.

Aivan ensin ohitin hänet päätäni pudistaen. Jos haluaisin antaa ihmisille rahaa, tekisin sen kyllä oma-aloitteisesti, halusin sanoa. Halusin huutaa. Minun on vaikea ymmärtää niitä, jotka häiritsevät kadulla toisia ihmisiä, erityisesti jos kyse on rahasta – ja milloin kyse ei olisi rahasta? Raha on maailman mauttomin asia, ainoa jäljellä oleva oikeasti kuvottava asia. Eläminen ei voi olla sen arvoista, että alentaa itsensä häiritsemään muita ihmisiä rahan takia kaupungin kaduilla. Mikään ei ole niin pyhää. Halusin huutaa hänelle, että me muutkin kävelemme kaduilla vain siksi, ettei meillä olisi aikaa herjata läheisiämme tai ampua itseämme kasvoihin mustalla revolverilla. Ja katu on laavaa. Katu on vihollinen. Kaduilla on tarkoitus edetä mahdollisimman nopeasti. Ulkotila rakennusten välissä on hiekkamatojen tyyssija, jossa puhaltaa tekoälytuuli. Täällä on tiikereitä.

Ja mitä sinä teet? Sinä pysäytät, kerjäät rahaa. Mitä tekisit sillä rahalla? Maksaisit itsesi sisään samaan autiomaahan kuin mekin? Oikeasti ravitseva ja terveellinen ruoka on niin saatanan kallista, ettei siihen pikkuhilut riitä, huumeista puhumattakaan. Meidän pitäisi allekirjoittaa jonkinlainen päivittäinen maksusopimus, sinun ja minun, jotta vaihdossa olisi jotain mieltä. Puhelinmyyjiä vielä ymmärrän, anakronistisen ammattikunnan edustajille voi lyödä punaisella kosketusikonilla luurin korvaan, vittuilla ikävästi tai yksinkertaisesti kieltää numeroon tulevat kaupustelut, mutta feissarit ja

kerjäläiset saattavat kävellä muutaman askeleen mukana tai esittää loukkaantunutta ja huudella perään, jos en ole kiinnostunut siitä satunnaisesta asiasta, jota he esittävät ajavansa, oli sitten kyse tuhotuista kouluista, sähkösopimuksesta, kolmannen maailman laihoista lapsista, jumalan läsnäolosta, valtakunnan suurimmasta sanomalehdestä tai omasta, kulman takana odottavasta nälkäkuolemasta.

Jokin tämän miehen hädässä kuitenkin kiinnitti huomioni. Ehkä hänen groteskisti törröttävät, vaalean nukan tahmaamat huulensa. Kenties sumeasti harottava katseensa. Riisuin kuulokkeet ja pysäytin kuuntelemani Stephen Wolframin haastattelun. Minulle tuotti välittömästi vaikeuksia saada selvää miehen puheesta, sillä hän sammalsi vahvasti psyykelääkityn hitaalla monotonialla, kuin kuuntelisi äänitiedostoa puolinopeudella. Miehen aksentti oli tukeva ja Hakaniemen ikuisesti kestävän tietyömaateknoklubin meteli jatkuva. Tulkitsin miehen olevan muualta, eikä hänellä ollut rahaa ruokaan tai junalippuun. Minulla puolestani ei ollut käteistä eikä sovittujen menojeni puitteissa aikaa. Mies vaihtoi taktiikkaa, uhkasi tekevänsä itselleen jotain. Älä nyt ystävä hyvä, sanoin jotain sanoakseni – sanomatta varsinaisesti mitään. Kyllä jostain apua löytyy. Mene tuonne päin, sanoin ja osoitin kohti Ympyrätalon rujoa kehäpäätelmää.

Myönnän pelänneeni rattaissa olevan Veeran puolesta. Tai en pelänneeni, mutta mahdollisten tapahtumaketjujen vaivalloisuus ja katutason sekavien muuttujien arvaamattomuus uuvuttivat minut heti. Aloin hikoilla jo valmiiksi. Selkäni oli sekunneissa märkä. Yritin kohdata ihmisen, kyllä, mutta myös päästä hänestä mitä pikimmiten eroon. Siristelin silmiäni, lihakset yrittivät korjata karsastusta. Oliko hahmo todellinen? Puhuiko hän minulle, vastasinko minä

hänelle? Miten helppoa onkaan pysähtyä. Millainen virhe se aina onkaan.

Yritin kuvitella todellisuuden, jossa etsisin miehen kanssa ensin pankkiautomaatin ja veisin hänet sitten Hesburgeriin tai La Torrefazioneen syömään. Oviaukossa pitäisi luultavasti pyytää apua vaunujen kanssa. Auttaisiko mies, itsetuhoisten ajatustensa ja sumun läpi? Tekisikö mies tilaamisesta numeron? Yrittäisikö hän tilata monta ateriaa? Miksi yrittäisi? Olinko ennakkoluuloinen? Ja mitä sitten vaikka yrittäisikin, oman elämäni kannalta sillä olisi väliä vasta mikäli joutuisin maksamaan hänen ateriansa monta kertaa viikossa. Kuvittelin miten muut asiakkaat tuijottaisivat mitään ymmärtämättä, kuin katsoisivat elokuvaa: Miksi tuo hipsterin näköinen isä tarjoaa pikaruokaa tuolle rujolle nistille? Onko hän jäänyt nalkkiin, mennyt laitapuolen kulkijan ansalankaan? Typerä kulttuuriväki…

Pian Veera heräisi ja katselisi miestä viattomuudella ja ilolla, joka ei voi olla minusta tai puolisostani lähtöisin. Veera hymyilisi ja vilkuttaisi. Hän rakastaisi miestä oitis, pyyteettä. Sillä hetkellä sieluni huutaisi siitä menettämisen kivusta, joka on tuleva meille kaikille. Mutta ei miehen vuoksi. Ei, ehei. Ainoastaan oman lapseni vanhenemisen vuoksi. Ymmärsin kyllä, ettei mies kiinnostanut minua vähääkään, edes kuvitelmassani. Empatia ei ole tunne, vaan peli, astia johon kaadetaan kunnes pinta näkyy. Ehkä mies hymyilisi takaisin samalla kun pupeltaisi hampurilaistaan rohtuneet huulet majoneesissa ja suupielet nestehukkavaahdossa. Pitäisikö minun tilata hänelle vegeateria? Minä olisin kympin köyhempi, mies ei vielä tappaisi itseään, voisin sanoa tehneeni hyvän teon, olleeni inhimillinen. Olisiko ylevämpää kertoa tätä tarinaa muille vai jättää kertomatta? Mitä se merkitsisi minulle?

Tietenkään en tehnyt elettäkään. Tämä ei ollut yksikään mahdollisista maailmoista, vaan yksinkertaisesti maailma, joka on. Niinpä annoin tilanteen raueta. Mies elehti epätoivoisesti, jatkoi laahustamistaan. Kadulla ihmiset liikkuivat vastakkaisiin suuntiin. Raitiovaunu kulki, autot menivät minne menivät. Joku ajoi kolisevalla keltaisella kaupunkipyörällä polvet suussaan. Veera nukkui vaunuissaan mitään tietämättä. Herätessään hän olisi muualla kuin lähtiessään. Sellainen oli Veeran todellisuus. Veera oli tottunut siihen, tai laitettu tottumaan. Vilkaisin taakseni. Mies oli pysäyttänyt vanhemman naisen, jolla oli kävelysauvat. Se antoi toivoa, mutta en tiedä mistä. En usko miehen mahdollisuuksien olleen kovin hyvät.

Hampaaton mies lähestyy merta. Minä lähestyn merta, hän ajattelee, sillä niin ajatellessaan hän on aina oikeassa. Aina lopulta meri, ihmismeri, valtameri ja alkumeri. Jalkoihin sattuu. Monessakin mielessä jalat ovat kuin aivot, hän ajattelee. Mutta vain jalkani palvelevat mitään tarkoitusta. Minulla ei ole enää muita työkaluja. Ympärillä vihreät varjot heijastuvat keltaisiin ja punaisiin seiniin ja puihin toisten puiden varjot, ristikkäin ja toistensa päälle. Pian meri on musteenmusta. Kaksivalo, kaksihämärä, iltahämärä, aamuhämärä, mies ajattelee. Epäselvä. Kukaan ei tiedä varmaksi mistä sanan juuri on peräisin: twilight. Tai loikka, kapris, caper, mies ajattelee. Ympärillä vallitsee ihmisten savu. Vallitsee iltaa kohden kirkastuvien valojen talous. Ihmiset palaavat töistä. Se on aina kaikkein pahin aika. Suden hetki on yöllä kello kolmen ja kello viiden välillä, mutta myös iltapäivällä samaan aikaan. Mies kokeilee rahoja taskussaan. Toisessa taskussa ovat kolikot, toisessa seteli. Setelin antoi nuori isä. Nuori verrattuna

tähän hampaattomaan mieheen joka olen minä, hän ajattelee. Vauva nukkui. Kumpikin varoi herättämästä sitä, me kaksi, sitä kolmatta. Mutta miksi? Hän kävelee eteenpäin. Hän laahustaa. Varpaiden väli hiertää, siellä on krooninen ajos ja lisäksi hampaaton mies astui ratakiskoilla lasinsiruun. Se tunkeutui öylätinohueksi hapertuneen kengänpohjan lävitse. Se tapahtui tänään, eilen, viikko sitten. Ihmispuristeet, vettä kukittava yö, mies ajattelee. Märkii. Puistosta päin kuuluu musiikkia, nuoriso valmistautuu viikonloppuun. Voiko kylmemmin sävel soida, mies siteeraa, kuin puristaisi laihoja reisiä: ensin valkoista, sitten punaista. Se on Sibeliusta, luulisin, hän ajattelee. Sitaatti, ei musiikki. Hän ei hymyile. Hampaaton mies ei hymyile enää, vaan nauraa. Kun tempun katsoo uudelleen, hän sanoo, huomaa taikurin ottavan pallon hihastaan. Presto, mies sanoo. Hän nauraa vain omille vitseilleen. Nauroi aina.

Beloved, mies muistelee.

As your great toil is finally nearing its completion – and of which I truly congratulate you – we also find ourselves in a new kind of situation as a family.

Hän yskäisee. Se maistuu vatsanesteeltä. Katajanmarjoilta ja merivedeltä sillan alla. Hämärän häkkien seittikankaat, sillan alla.

Because as long as we have known each other, and as long as our daughter, Veera, has known us, you have been toiling away at your great work.

Poliisiauto ajaa hitaasti ohi, mies väistää sitä jo kaukaa sivummalle, kuin huomaamattaan. Hän näkee auton korvillaan, kuulee sen sielullaan. Siniset valot ovat lunastuksen diskovalot, vievät takaisin lähtöruutuun. Minkä muotoista vesi on, hampaaton mies ajattelee. Hän muistelee.

When we met you were doing it, when we fell in love, when Veera was born you were doing it, etc. It has always loomed on the background like some great, big, awesome bird. But now, all of a sudden, there is nothing more to be done. It is all done. What is this? Are we free? I am so very proud of you. For what a beautiful bird it is. And when it comes to the subject of shame and ethics, I think we both know that our views on such matters converge and overlap thoroughly.

Yksin pimeässä, yksin pimeässä huoneessa pimeällä lattialla, mies mutisee, ei enää tekniikkaa, ainoastaan jumalaa. Hän muistelee. Eläimellä on muisti muttei muistoja, hän ajattelee.

Now there is no shame, and nothing but love remains. Congratulations, babe. I love you.

Mies ottaa kengät pois. Hän koskettaa varpaansa kärjellä vettä kuin siveltimellä kangasta. Pimeän huoneen pimeällä lattialla. Isi haluaisin lisää keltaista limsaa. Me noukimme aivot sumeina jäätyneitä abikarkkeja paljain käsin ja liukastelemme raitiovaunujen alle. Muovipussit kolisevat. Tuntoa ei enää varsinaisesti ole, mutta hän tietää missä sormet suunnilleen ovat. Se oli eilen huomenna viime talvena. Ei ole enää keltaista limsaa. Veera-kulta. Isi käy vain vähän tuolla. Mies kilistelee rahoja taskussaan. Hän kokeilee seteliä. Niillä saa pullon, ehkä iltapalaa. Jalkaa vihloo. Hampaaton mies etenee valomeressä. Hän on oikeassa lähestyessään. Minä lähestyn merta, hän ajattelee. Mustan laskeuduttua saaren pimeät skorpionit astelevat huoneisiin.

TOIMINTAOHJEITA PIENTEN LASTEN VANHEMMILLE

Tämä kirjasto on kuuluisa nähtävyys. Asetu sieltä löytyvän kahvilan pöytään, siihen jonka viereiset pöydät ovat turistien, eläkeläisten ja lapsiperheiden valtaamia. Parasta olisi, mikäli pöydässä on edellisten asiakkaiden jättämiä astioita. Voit omia ne, olla kuin olisit oleskellut pöydässä jo pidempään. Anna murujen olla. Seuraavaan temppuun et välttämättä tarvitse lastasi, mutta hänen mukanaolonsa helpottaa asioita, kuten yleensä. Istu pöytään, levitä sille omia tavaroitasi. Nouse pöydästä. Liikuskele kahvion lähettyvillä, tutki tuotteita. Asetu jonoon, poistu jonosta. Istu pöytään. Katso että kahvilatyöntekijät rekisteröivät sinut sivusilmällä ilman, että kiinnität kuitenkaan täysin heidän huomiotaan. Nouse pöydästä, käy muualla. Palaa takaisin. Istu hetki, lue hetki. Kaiva puhelin taskustasi, ota lompakkosi, palaa kahvilan jonoon. Kun työntekijöiden huomio on kiinnittynyt muualle, ota 3,60 euroa maksava proteiinipatukka. Pidä puhelinta korvallasi, poistu jonosta lähettyville, pidä toisessa kädessäsi lompakkoa ja patukkaa. Kävele ripeästi pois jonosta puhelin korvallasi kuin sinulla olisi muuta tekemistä. Voit puhua puhelimeen. Palaa pöytääsi. Ole normaali. Katsele muita asiakkaita. Syö patukkasi, lue kirjaasi. Hae lasillinen vettä, joka on tarkoitettu vain ravintolan asiakkaille. Proteiinipatukan kanssa on syytä juoda vähän, jotta proteiini imeytyy paremmin. Jätä käärepaperi ja lasi pöydällä olevalle tarjottimelle. Palauta tarjotin tai jätä pöydälle. Samantekevää.

Kirjaston alakerran kahviosta on melko mutkatonta hakea ilmaista kahvia. Työntekijöitä on täälläkin kaksi, ja varsinkin lounasaikaan ravintolassa on sen verran paljon liikettä, että heidän huomionsa on helppo välttää. Vaunut auttavat asiaa, kuten yleensä. Työntele niitä kahviossa ja sen liepeillä hetki, jotta ihmiset tottuvat sinuun. Voit istua alas, mutta se ei ole välttämätöntä. Lähesty kahvipistettä sivusta käsin siten, että kahvisäiliö peittää toisen työntekijän näkölinjan. Ota kuppi ja täytä se. Poistu. Temppu on vieläkin helpompi, jos juot mustana ja sinun ei tarvitse räpeltää maidon kanssa. Samalla periaatteella voit näpistää linjaston toisesta päästä suklaapatukoita, silloin vain pitää odottaa että lähin työntekijöistä on muualla. Kirjastot ovat ilmaisia, maailman kaikki pelit, sarjat ja elokuvat voi ladata pienellä vaivalla korvauksetta internetistä ja matkustelusta on kadonnut mielekkyys jo vuosikausia sitten, vallitsevathan ympäri maailman kaikkialla samat, erot ja historian poistavat markkinat. Niinpä mitään rahalla saatavia kokemuksia ei enää ole – jos oli koskaan. Tämä helpottaa omaa elämääsi huomattavan paljon, joskaan sinun ei kannata kertoa realiteetista vielä lapsellesi, mikäli haluat hänen säilyttävän elämänilonsa kriittisten ikävuosien (0–18 vuotta) ajan. Lapsesi ei vielä ymmärrä mitä raha on. Hän ei ymmärrä mikä sen mielen tyhjentävä voima on. Hän tulee ymmärtämään.

Peruspetokseen, eli hedelmien ja vihannesten punnitsemiseen väärällä hintalapulla, et luonnollisesti tarvitse lastasi, mutta hänen läsnäolostaan on usein apua. Kännykkä- ja nettiliittymiä kannattaa kilpailuttaa ja vaihtaa usein, noin 3–4 viikon välein. Liittymien maksujen erotuksista aiheutuva voitto on minimaalinen, mutta yleensä liittymän vaihdon

yhteydessä saa useiden kymmenien eurojen arvoisia tuotealennuksia tai lahjakortteja. Lisäksi myyjien palkat on osittain sidottu heidän tekemiinsä myynteihin, minkä vuoksi he niin periksiantamattomasti ahdistelevat ja syyllistävät sinua liittymiin liittyvissä asioissa. Vaihtaessasi liittymää te molemmat voitatte.

Lykkiessäsi vaunujasi kohteiden välillä sinun kannattaa rekisteröityä erinäisiin nettipaneeleihin, esim. Finnkino ja Norstat. Älyvapaisiin kyselyihin vastatessa ei tarvitse rasittaa aivojaan sen kummemmin, riittää kun painelee vastausvaihtoehtoja melko satunnaisesti. Kyselyn aihe on yhdentekevä, sillä tämän tempun yhteydessä olet kaikkea harrastava renessanssiihminen: nettikasinoita, kosmetiikkaa, autourheilua, sijoittamista, sisustusta. Ei ole olemassa oikeita ja vääriä vastauksia, ainoastaan suoritettuja tehtäviä, mahdollisimman paljon saatuja pisteitä. Älä säikähdä, mikäli kyselyn arvioitu aika on puolikin tuntia: saat sen kutistettua vähintään puoleen. Voit ottaa sen haasteena, pienenä pelinä. Paneeleista kerättyjen lahjakorttipisteiden ansiosta sinun ei tarvitse enää koskaan maksaa esimerkiksi elokuvateatterista tai pikaruokaravintolassa. Hauskaa ajanvietettä ratikassa, bussissa ja metrossa, joissa matkustat pienen lapsen vanhempana luonnollisesti ilmaiseksi. Valveutuneet ammattilaiset vastailevat kyselyihin myös kävellessään, eihän kaduilla ja taajamissa ole muutenkaan mitään katsomisen arvoista. Jotkut paneelit tarjoavat myös suurempia lahjakortteja, mikäli jaksat suoriutua paikan päälle erinäisiin makutesteihin tai ryhmäkeskusteluihin. Se on työläämpää, mutta palkkio 1–2 tunnin toilailusta (esim. 50 euron lahjakortti) saattaa olla keskimääräisen paskaduunin tuntipalkkaa huomattavan paljon suurempi.

Mukavana bonuksena touhusta ei ole hyötyä yhtään kellekään, mikäli esimerkiksi valehtelet silmät päästäsi tai heität kaikki vastauksesi nopalla. Niinhän sinun olisi syytä toimia myös oikeissa töissä.

Tähänkään temppuun et tarvitse lastasi, mutta hänen mukanaolonsa helpottaa asioita, kuten yleensä. Ruuhka-aika on keskimäärin otollisin hetki toimia. Keskustan opiskelijaravintolan salaattilinjastoa ei vartioi kukaan, vaikka salaattibuffetti on normaalia opiskelijalounasta kalliimpi. Viime aikoina proteiinina on ollut tarjolla vain kehnoa kylmää tofua ja inhottavaa härkistä, mutta tällä menetelmällä säästät viidestä kymmeneen euroa per laaki, riippuen statuksestasi (opiskelija vai ei). Lisäksi sinun ei tällöin tarvitse syödä peruslinjaston ellottavaa hiilihydraattimäskiä, jota myös opiskelijalounaaksi kutsutaan. Ota tarjotin ja salaattikulho. Annostele itsellesi salaattia. Ota useampi annoksellinen proteiinia, mikäli koet sen tarpeelliseksi. Suosittelen niin tekemään, sillä olisi hyvä saada vähintään 30 grammaa proteiinia per ateria, ellet halua olla vähemmän mairitteleva merkintä tilastoissa. Ota tarjottimesi. Kävele maksamatta pöytään. Syö salaattisi. Lue kirjaasi. Palauta lopuksi tarjotin, sillä yliopistolaitos on harvoja yhä pystyssä olevia sivistyksen pilareita, vaikka ei siellä enää tutkimusta tehdäkään. Opiskelijaravintoloista on varsin helppo ottaa ilmaista kahvia ja välipaloja. Lisäksi erilaisten oppilaitosten tiloja ja ilmoitustauluja kannattaa seurata konferensseja ja paneeleja silmällä pitäen. Silloin on yleensä tarjolla myös ilmaista kahvia ja pikkupurtavaa. Viinin suhteen taidenäyttelyiden avajaiset ovat oivallinen kohde, sillä harva humanisti kehtaa kieltää sinulta lasillista. Varsinkin jos sinulla on lapsi mukanasi.

Mikäli flirtti ammattimaisemman harrastamisen kanssa kiinnostaa, suosittelen kokeilemaan tätä vanhaa klassikkoa: Varasta jokin vaate (esimerkiksi folioidun, umpinaisen pussin avulla) ja osta samalla toinen samanlainen. Juttele myyjän kanssa mukavia, hymyile. Palauta vaate heti kauppaan, sillä myyjä muistaa sinut vielä. Valittele hävittäneesi jo kuitin, kerro olevasi idiootti. Lapsesi mukanaolo helpottaa asioita, kuten aina. Myyjä hyvin luultavasti palauttaa rahasi. Seuraavana päivänä voit palauttaa varastamasi tuotteen kuitin kanssa ja saada "rahasi takaisin". Luonnollisesti silloin on katsottava, ettei myyjä ole sama. Mikäli yrität viedä liikkeistä mukanasi asusteita tai koruja, suosittelen kesälläkin pukeutumista useampaan kerrokseen. Käytä päähineitä, koruja, aurinkolaseja. Silloin mahdolliset myymäläetsivät ja myyjät eivät kiinnitä niin tarkasti huomiota siihen, oliko ylläsi kaksi vai kolme paitaa tullessasi sisään, tai kuinka monta sormusta tai rannerengasta sinulla oli. Heillä on liian kiire pitää silmällä teinejä ja maahanmuuttajan näköisiä ihmisiä. Jos asioit usein samoissa liikkeissä, kannattaa sinun alkaa kiinnittää huomiota henkilökunnan lisäksi myös muihin asiakkaisiin. Huomaat, että alat tunnistaa myymäläetsivät katseita ja ruumiinkieltä tarkastelemalla. Pian he ovat sinulle tuttuja kasvoja, joille voit hyväntuulisesti moikata. Myös turvakamerat on usein melko helppo huomata. Luonnollisesti tulee välttää hyllyjä, jotka ovat kameroiden näköpiirissä. Älä kuitenkaan jämähdä samoihin liikkeisiin, vaan toimi laajalla säteellä, mieluusti myös muissa kaupungeissa.

Koska matkustat vaunujen kanssa (ainakin vielä hetken) ilmaiseksi esimerkiksi HSL:n kulkuneuvoissa, lienee hyödyllistä ostaa jotkut romut käytettynä vaikka sinulla ei edes olisi

lasta, vaunujen kanssa kun voit kokeilla melko turvallisesti kaikkia edellä kuvailtuja virkistystoimintanäpistyksiä. Erityisen hyödylliseksi lastenvaunut muuttuvat kaupunkien välillä liikkuessasi, sillä lähijunat ovat vaunujen kanssa ilmaisia. Tarkastajan osuessa kohdalle voit tilanteesta riippuen hymyillä hyväntahtoisesti tai hyssytellä vihaisesti ja osoittaa peittävän harson takana uinuvaa ”pienokaistasi”. Vanha kunnon vauvanukke piilotettuna harson lisäksi myssyn ja peittojen alle on hyvä hätävara. Toisaalta lähijunissa osuu tarkastaja aniharvoin kohdalle, joten päiväreissusi Helsingistä Hämeenlinnaan ja Tampereelle (tai toisinpäin) eivät maksa nykyisin enää mitään. Tämä kannattaa muistaa myös laajentaessasi näpistyspiiriäsi. Jos tarkastusnakki napsahtaa, muista vittuilla tarkastajalle. Tavoitteesi on pahan mielen aiheuttaminen. Vain ihmishirviöt ovat töissä joukkoliikenteen vartiointitehtävissä.

Tätä kirjoittaessani esimerkiksi HSL:n sakko on 100 euroa. Pimeyden voimat yrittävät nostaa hintaa jatkuvasti, jotta henkilöautoja ja polttoainetta myytäisiin enemmän keskivartalolihaville tolkun kansalaisille ja muille suuhengittäjille. Tätä vasten on luontevaa että köyhää väestösegmenttiä lyödään – eihän se pysty puolustautumaan – ja myös vastuu lippujen hintojen korotuksista sysätään ”niiden” harteille. Vastapainoksi viime vuosina onkin alkanut syntyä ryhmiä, joissa maksetaan joukkoliikenteen sakkoja jaetusti. Vinkki: niihin voivat liittyä myös ilkikuriset, elämänjanoiset rikkaat. Jos ryhmässä on kymmeniäkin henkilöitä, jäänee maksettavaa vain muutamia euroja kuukaudessa. Olisi hyvä muistaa, että niin kauan kuin yksityisautoilun kaltaisia luonnevikoja vielä ilmenee suurkaupungeissa, tulisi joukkoliikenteen olla ilmaista. Sen kummempia moraalisia totuuksia ei ole olemassa.

Se olin ilmetty minä. Aivan selkeästi, täysin epäilemättä se olin minä. En ymmärrä miten se saattoi olla mahdollista. En ymmärrä miten olin päätynyt kirjaan, mutta siellä minä olin, vankina sivujen välissä, litteänä kuin syksyn lehti.

ISBN 978-952-352-440-8

*KOSMOS

KL 84.2